

**Fakulta vojenského zdravotnictví
Univerzity obrany
HRADEC KRÁLOVÉ**

Schvaluji:

Garant: KVŠLUM

UČEBNÍ PROGRAM

Název kurzu:

SPECIÁLNÍ KURZ PRVNÍ POMOC V POLI (PPP)

Počet předmětů: 1

Délka trvání kurzu: 5 dní

Celkem hodin: 30

Forma ukončení:

Test, praktická zkouška, vydání osvědčení

Zpracoval:

por. Bc. Tomáš GRÖGER, RN
23. 4. 2013

OBSAH:

1. Výchovně vzdělávací cíle
2. Rozpočet hodin
3. Rozdělení vyučovacích předmětů, témat a forem výuky
4. Obsahová náplň témat
5. Literatura
6. Požadavky na dopravu, vybavení učebny, plánování výuky a podobně

1. Výchovně vzdělávací cíle

Cílem kurzu je seznámit a naučit posluchače **základním** schopnostem a dovednostem, které mají přispět k zachování životně důležitých funkcí lidského organismu a k záchraně života.

Každý voják profesionální armády by měl mít základní dovednosti a schopnosti v zabezpečení základních životní funkcí raněných až do té doby, než se ranění dostanou na vyšší etapu zdravotnického zabezpečení.

Kurz se soustředí na výuku těchto teoretických a praktických dovedností:

- Lidské tělo jako celek – skelet (lekce+videolekce)
- Lidské tělo jako celek – oběhový a dýchací systém (lekce+videolekce)
- Zásady první pomoci (lekce)
- Kardio-Pulmonální Resuscitace (KPR), Telefonicky asistovaná neodkladná resuscitace (TANR) (lekce)
- Obstrukce dýchacích cest (lekce+videolekce)
- Tactical Combat Casualty Care (TCCC) (lekce+videolekce)
- Kardio-pulmonální resuscitace (praktické cvičení)
- Automatizovaný Externí Defibrilátor (AED), obstrukce dýchacích cest, otáčení raněného (praktické cvičení)
- Zástava krvácení (lekce+videolekce)
- Škrtidla (praktické cvičení)
- Kapesní obvaz, Emergency bandage, Blast Abdominal Bandage, hemostatika (praktické cvičení)
- Vědomí a jeho poruchy (lekce)
- Zajištění průchodnosti dýchacích cest, vzduchovody a jejich aplikace (praktické cvičení)
- Poranění hrudníku a břicha (lekce+videolekce)
- Vyšetřovací metody hrudníku, dekomprese, ChestSeal (praktické cvičení)
- Šok (lekce+videolekce)
- Pohybový aparát a jeho poranění (lekce+videolekce)
- Polohování, dlahy, fixace (praktické cvičení)
- Obvazová technika (praktické cvičení)
- Vyšetření dle zásad CABG (praktické cvičení)
- Poranění chladem (lekce+videolekce)
- Poranění teplem (lekce+videolekce)
- Prevence hypotermie (praktické cvičení)
- Seminář
- Písemný test
- Praktická zkouška
- Hodnocení kurzu, dotazy, diskuze

Kurz se skládá z:

- Lekcí
- Videolekcí
- Praktických dovedností

Kdo úspěšně ukončí kurz, obdrží osvědčení o absolvování KURZU PRVNÍ POMOCI V POLI.

Rozpočet hodin						
Číslo	PŘEDMĚT	Hodin	z toho			
			Lekce	Seminář	Cvičení učebna	Cvičení terén
	1 vyučovací hodina = 45 minut					
1.	SPECIÁLNÍ KURZ PRVNÍ POMOC V POLI (PPP)	30	13	5	12	0
CELKEM		30	13	5	12	0
2. Rozdělení vyučovací doby podle předmětů, témat a forem výuky						
Téma číslo	NÁZEV	Celkem hodin	z toho			
			Lekce	Seminář	Cvičení učebna	Cvičení terén
	Uvítací proslov/organizační pokyny	-	-	-	-	-
1.	Lidské tělo jako celek - skelet	1	1	-	-	-
2.	Lidské tělo jako celek – oběhový a dýchací systém	1	1	-	-	-
3.	Zásady první pomoci	1	1	-	-	-
4.	Kardio-pulmonální resuscitace, TANR	2	1		1	-
5.	Obstrukce dýchacích cest	1	1	-	-	-
6.	Tactical Combat Casualty Care (TCCC)	1	1	-	-	-
7.	Automatizovaný Externí Defibrilátor (AED), obstrukce dýchacích cest, otáčení raněného	1	-	-	1	-
8.	Zástava krvácení	1	1	-	-	-
9.	Škrtidla	1	-	-	1	-
10.	Kapesní obvaz, Emergency bandage, Blast abdominal bandage, hemostatika	1	-	-	1	-
11.	Vědomí a jeho poruchy	1	1	-	-	-
12.	Zajištění dýchacích cest, vzduchovody a jejich aplikace	1	-	-	1	-
13.	Poranění hrudníku a břicha	1	1	-	-	-

14.	Vyšetřovací metody hrudníku, dekomprese, ChestSeal	1	-	-	1	-
15.	Šok	1	1	-	-	-
16.	Pohybový aparát a jeho poranění	1	1	-	-	-
17.	Polohování, dlahy, fixace	1	-	-	1	-
18.	Obvazová technika	1	-	-	1	-
19.	Vyšetření dle zásad CABC	3	-	-	3	-
20.	Poranění chladem	1	1	-	-	-
21.	Poranění teplem	1	1	-	-	-
22.	Prevence hypotermie	1	-	-	1	-
23.	Seminář	1	-	1	-	-
24.	Písemný test	1	-	1	-	-
25.	Praktická zkouška	2	-	2	-	-
26.	Hodnocení kurzu, dotazy, diskuze	1	-	1	-	-
C E L K E M		30	13	5	12	-

3. Obsahová náplň témat

Uvítací proslov

Zahájení kurzu, organizační pokyny ke kurzu, osobní dotazník, dotazník hodnocení kurzu.

Téma č. 1: Lidské tělo jako celek - skelet, oběhový a dýchací systém

Posluchači se mají na základní úrovni seznámit s lidským organismem, osovým skeletem člověka, s oběhovým a dýchacím systémem. Dále pak s jednotlivými orgány těchto celků, které jsou důležité pro následné pochopení a ucelení vědomostí o základních životních funkcích.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC, kostru lidského těla, model s orgány lidského těla.

Téma č. 2: Zásady první pomoci

Posluchači musejí znát zásady první pomoci, dělení první pomoci, dělení resuscitace a její cíl, věková kritéria KPR, cíle první pomoci – bezpečnost při poskytování první pomoci, musejí být informováni o první pomoci v rámci trestního zákona a musejí znát zásady zahájení a ukončení KPR. Musejí pochopit řetězec přežití.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 3: Kardio-pulmonální resuscitace, TANR

Posluchači musejí znát diagnostikou zástavy krevního oběhu, postup nepřímé srdeční masáže, co dělat po úspěšné resuscitaci a seznámí se se základními chybami při resuscitaci a problematikou přenosu infekce při resuscitaci. Dále se seznámí s problematikou telefonicky asistované neodkladné resuscitace (TANR) a jejím významem v přednemocniční neodkladné péči.

Pro tuto tematiku připravit specializovanou učebnu 423 s pomůckami (torza hrudníku, PC, dezinfekce, mulové čtverce, náhradní materiál k torzům, náhradní obličej) a učebnu 422 (dataprojektor, PC)

Téma č. 4: Obstrukce dýchacích cest

Posluchači musejí pochopit poruchy dýchání, postup při zjišťování zástavy dechu, příznaky neprůchodnosti dýchacích cest, musejí se naučit jak uvolnit dýchací cesty, jak odstranit překážku z dýchacích cest a druhy umělé plicní ventilace.

Pro tuto tematiku připravit specializovanou učebnu 423, PC, dataprojektor.

Téma č. 5: Tactical Combat Casualty Care (TCCC)

V tomto tématu se posluchači okrajově seznámí s TCCC. Podrobná problematika poskytování první pomoci za taktické situace v boji je probírána v nastavbovém kurzu Combat Life Saver.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 6: Kardiopulmonální resuscitace

V tomto tématu si posluchači vyzkoušejí prakticky KPR bez použití AED.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 423, resuscitační modely, PC.

Téma č. 7: Automatizovaný Externí Defibrilátor (AED), obstrukce dýchacích cest, otáčení raněného

V tomto tématu si posluchači prakticky vyzkoušejí kardio-pulmonální resuscitaci s použitím AED, dále si vyzkoušejí odstranění cizího tělesa z dýchacích cest a otáčení raněného do poloh, které se využívají v rámci první pomoci.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS, AED.

Téma č. 8: Zástava krvácení

V tomto tématu se posluchači naučí rozpoznat druhy krvácení a budou seznámeni s možnostmi jeho stavění. Musejí pochopit základní druhy krvácení včetně krvácení s přirozených tělesných otvorů, musejí znát tlakové body lidského těla.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 9: Škrtidla

V tomto tématu se posluchači naučí manipulovat se škrtidlem a budou znát zásady jeho naložení, dále budou znát další možné prostředky ke stavění krvácení.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS

Téma č. 10: Kapesní obvaz, Emergency bandage, Blast abdominal bandage, hemostatika

V tomto tématu se posluchači naučí a budou umět použít Kapesní obvaz, Emergency bandage, Blast Abdominal Bandage a okrajově se seznámí s hemostatiky.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS

Téma č. 11: Vědomí a jeho poruchy

Po úspěšném zvládnutí tohoto tématu bude posluchač schopen definovat základní poruchy vědomí, bude umět identifikovat klinické příznaky a bude znát základní první pomoc při jejich výskytu.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 12: Zajištění dýchacích cest, vzduchovody a jejich aplikace

V tomto praktickém nácviku se posluchači teoreticky seznámí a musejí znát způsoby zajištění dýchacích cest, ústní vzduchovod, nosní vzduchovod a kontraindikace při jejich zavádění.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS, ústní, nosní vzduchovody, intubační model.

Téma č. 13: Poranění hrudníku a břicha

V tomto tématu se posluchači seznámí s poraněním hrudníku a budou umět rozpoznat otevřený, zavřený či tenzí pneumotorax. Teoreticky budou znát jak provést život zachraňující výkon - dekompresi hrudníku. Dále budou umět rozpoznat a ošetřit otevřené poranění břicha.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 14: Vyšetřovací metody hrudníku, dekomprese, ChestSeal

V tomto tématu se posluchači naučí základní vyšetřovací metody hrudníku (pohled, pohmat). Prakticky budou umět lokalizovat místo pro dekompresi při tenzním pneumotoraxu a budou ji umět prakticky provést. Dále budou znát a umět použít chlopně k poloprodukčnímu či okluzivnímu ošetření otevřeného pneumotoraxu.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS, dekompresní jehly, chlopně.

Téma č. 15: Šok

Po úspěšném zvládnutí toho tématu budou posluchači schopni definovat pojem šok se zaměřením na šok hypovolemický, a budou jej schopni rozpoznat. Dále budou znát příznaky hypovolemického šoku a budou schopni uplatnit protišoková opatření v rámci základní pomoci.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 16: Pohybový aparát a jeho poranění

V tomto tématu se posluchači teoreticky seznámí s poraněním končetin, a to se zlomeninami, druhy zlomenin, příznaky při zlomenině a první pomocí včetně imobilizace.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 17: Polohování, dlahy, fixace

Po úspěšném zvládnutí toho tématu budou posluchači schopni využít dostupné imobilizační prostředky, budou umět fixovat končetiny. Dále budou umět využít poloh v rámci přednemocniční neodkladné péče.

Pro tuto tematiku připravit specializované učebny BARTS/BATLS, dlahy všech druhů, páteční rámy a imobilizační prostředky.

Téma č. 18: Obvazová technika

Posluchači se naučí jak teoreticky tak prakticky – hlavní zásady obvazové techniky, dělení obvazů dle funkce, podle druhu materiálu a tvaru, základní postupy při přikládání obvazu, naučí se všechny druhy šátkového obvazu, obvazy obinadlové – postup a zásady při přikládání obinadlových obvazů, druhy obinadlových obvazů, náplast'ové obvazy, navlékací rychloobvazy (pruban).

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS, obvazový materiál.

Téma č. 19: Vyšetření dle zásad CABC

Posluchači budou po skončení toho tématu umět vyšetřit dle zásad CABC - masivní, život ohrožující krvácení, dýchání, průchodnost dýchacích cest, naučí se zhodnotit tepovou frekvenci a čas kapilárního návratu.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS.

Téma č. 20: Poranění chladem

V tomto tématu se posluchači seznámí s celkovými a místními účinky chladu na organismus, musejí znát druhy a první pomoc. Okrajově se seznámí se sněžnou slepotou, jejími příznaky, první pomocí a prevencí.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 21: Poranění teplem

V tomto tématu se posluchači seznámí s celkovými a místními účinky tepla na organismus, musejí pochopit příznaky a první pomoc, dále pak musejí znát „ Pravidlo devíti „ a příznaky a první pomoc u inhalačního popáleninového traumatu.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, dataprojektor, PC.

Téma č. 22: Prevence hypotermie

V tomto tématu se posluchači seznámí s prostředky, které jsou schopny vytvořit a udržovat tepelný komfort raněného po dobu transportu a budou s nimi umět manipulovat.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS, deky, termoizolační fólie, survival bags.

Téma č. 23: Seminář

V semináři je dán posluchačům prostor pro případné dotazy, nejasnosti či praktický nácvik problémových činností.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS.

Téma č. 24: Závěrečný písemný test

Test ze speciálního kurzu První pomoc v poli má 50 otázek, doba na vypracování 45 minut. Úspěšné absolvování testu představuje 41 – 50 správně zodpovězených otázek.

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422, testové otázky varianta I, varianta II, odpovědní archy.

Téma č. 25: Závěrečná praktická zkouška

Závěrečná praktická zkouška sestává z otázek méně a více časově náročných, posluchač si vybírá z obou možností po jedné otázce. Je hodnocen na základě správně prakticky provedených úkonů a teoretických znalostí.

Pro tuto tematiku připravit speciální učebnu BATLS/BARTS.

Téma č. 26: Hodnocení kurzu, dotazy, diskuze

Pro tuto tematiku připravit učebnu 422

4. Doporučená literatura a internetové odkazy

ŽÁK, M., MATOUŠEK, R. *První pomoc v polních podmínkách*. 1. vydání. Hradec Králové: Univerzita obrany, 2009, 55 s. ISBN 978-80-7231-335-8.

BYDŽOVSKÝ, J. *První pomoc*. 2. přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004, 75 s. ISBN 80-247-0680-6.

STELZER, J., CHYTILOVÁ, L. *První pomoc pro každého*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007, 116 s. ISBN 80-247-2144-9.

ČESKÁ RESUSCITAČNÍ RADA [online]. 2012. Dostupné na www: <http://www.resuscitace.cz>

FAKULTA VOJENSKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ [online]. 2012.

Dostupné na www: http://www.pmfhk.cz/BATLS1/PRVNI_POMOC/Prvni_pomoc_v_polnich_podminkach.pdf

Soubory přednášek Katedry všeobecného lékařství a urgentní medicíny.

5. Požadavky na dopravu, vybavení učebny, plánování výuky a podobně

Zahájení kurzu v 8,30 v posluchárně dle pozvánky studijního oddělení FVZ UO.

Ústroj pro účastníky speciálního kurzu První pomoc v poli je polní stejnokroj vz. 95.